

Verwerkingsopdrachten

VERZEKEREN

Volgende

Verwerkingsopdrachten

Vraag 1

Vraag 3

Vraag 2

Vraag 4

Vraag 1

Sinds de privatisering van de ziektekostenverzekeringen is iedere Nederlander verplicht een ziektekostenverzekering te nemen bij een particuliere verzekeraar.

Bij verzekeren is meestal sprake van asymmetrische informatie. Een manier om die asymmetrische informatie voor de verzekeraars te beperken is het instellen/aanbieden van een eigen risico in combinatie met premiekortingen. Hoe hoger het eigen risico, hoe lager de maandpremie.

- a Noem twee argumenten die de overheid kon aanvoeren om de ziektekostenverzekeringen te privatiseren.
- b Leg uit hoe de instelling van een eigen risico de asymmetrische informatie kan verkleinen.
- c Leg uit waarom de verzekeraar de premie voor volwassenen afhankelijk maakt van de leeftijd. Gebruik de term *averechtse selectie* in je antwoord.

Antwoord

Opdrachten

Volgende

Antwoord vraag 1

- a 1. Door privatisering moeten verzekeraars met elkaar gaan concurreren. Om winst te maken en klanten te trekken zullen zij dus proberen de kosten van de zorg laag te houden en de premies ook.
2. Door te privatiseren ontstaat meer keuzevrijheid van de consument. Welke verzekeraar en welk pakket van zorg de consument wil hebben kan hij nu zélf bepalen.
- b Consumenten die aangeven dat zij de eerste kosten wel zelf willen betalen, geven daarmee een signaal dat zij weinig kosten verwachten. Deze consument laat zo zien te de “goede risico’s” te behoren.
- c Ouderen hebben gemiddeld de hoogste zorgkosten. Als de verzekeraar probeert de kosten over álle klanten te verdelen, zullen de jongere klanten (die veel minder kosten verwachten) de premie te hoog vinden. Zij zullen hun verzekering opzeggen. Op die manier blijft de verzekeraar zitten met alleen klanten die veel schade verwachten. Dit proces noemen we averechtse selectie.
Met alleen klanten die veel zorgkosten hebben, kan de verzekeraar geen winst behalen. Bovendien ontstaat het risico van een spiraalwerking van premieverhoging en afhakende klanten.

Vraag 2

In onderstaande tabel staat de hoogte van de maandpremie in euro's bij de verschillende eigen risico's bij verzekeraar *Zorgwel*.

	Leeftijd	Eigen risico € 200	Eigen risico € 400	Eigen risico € 800
Kind	0 t/m 17	0	0	0
Volwassene	18 t/m 25	58,30	51,10	35,40
	26 t/m 35	62,90	55,20	39,00
	36 t/m 45	92,70	82,30	62,00
	46 t/m 55	104,10	92,70	70,80
	56 en ouder	115,60	103,10	79,70

- ❖ Simon is 20 jaar. Na lang zoeken is hij uitgekomen bij zorgverzekeraar *Zorgwel*. Simon is een jonge knul in goede gezondheid en verwacht komend jaar zo'n € 100 aan ziektekosten te gaan krijgen.
  - ❖ Yasmin is 30 jaar. Ook zij kiest voor *Zorgwel*. Zij verwacht volgend jaar zo'n € 600 aan ziektekosten (zij is in verwachting!).
- Bereken voor beide personen hoeveel eigen risico voor hen het voordeligst is.
  - Leg uit waarom iemand tóch zou kunnen kiezen voor een lager eigen risico.
  - Geef met behulp van de antwoorden van vraag a en b nogmaals antwoord op de vraag of de instelling van het eigen risico de asymmetrische informatie beperkt.
  - Heeft een ziektekostenverzekeraar ook te maken met het verschijnsel moreel wangedrag? Verklaar je antwoord.

Antwoord

Volgende

Opdrachten

Antwoord vraag 2

a) Simon:

- Eigen risico € 200:
kosten = $12 \times 58,30 + 100 = € 799,60$
geen vergoeding van verzekeraar
- Eigen risico € 400:
kosten = $12 \times 51,10 + 100 = € 611,00$
geen vergoeding van verzekeraar
- Eigen risico € 800: kosten = $12 \times 35,40 + 100 = € 524,80$
geen vergoeding van verzekeraar

Yasmin:

- Eigen risico € 200: kosten = $12 \times 62,90 + 200 = € 954,80$
vergoeding van verzekeraar = € 400
netto kosten = € 554,80
- Eigen risico € 400:
kosten = $12 \times 55,20 + 400 = € 1062,40$
vergoeding van verzekeraar = € 200
netto kosten = € 862,40
- Eigen risico € 800:
kosten = $12 \times 39,00 + 600 = € 1068,00$
geen vergoeding van verzekeraar

- b) Als iemand erg risico-avers is (een hekel heeft aan risico's) kan hij/zij tóch kiezen voor het laagste eigen risico. Ook al lijkt dat financieel minder voordelig.
Deze persoon kiest liever voor zekerheid.
- c) Gezien het antwoord van vraag a is het inderdaad zo dat mensen die veel kosten verwachten beter een laag eigen risico kunnen nemen. Dit geeft dus de juiste signalen aan de verzekeraar.
Mensen die uit angst voor onzekerheid tóch kiezen voor een laag eigen risico geven dan wellicht niet de juiste informatie, maar zorgen eigenlijk alleen maar voor extra winst: als goede risico's kiezen voor de duurste verzekering, zal de verzekeraar dat niet erg vinden.
- d) Niet zodanig dat klanten zichzelf met opzet ziek laten worden.
Wel kan het zo zijn dat klanten, omdat de verzekering wel betaalt, eerder naar een arts of het ziekenhuis gaan. Wanneer zij zelf zouden moeten betalen zouden ze minder snel gaan.

Vraag 3

Om de premies laag te houden is iedereen in Nederland verplicht verzekerd voor medische basiszorg. De overheid bepaalt wat die basiszorg inhoudt. Zo worden tandartskosten vergoed tot een leeftijdsgrens van 18 jaar. Na het bereiken van die leeftijd zijn er twee alternatieven:

1. een aanvullende tandartsverzekering afsluiten;
2. tandartskosten zelf betalen en opgeven als fiscale aftrekpost.

- a) Leg met verwijzing naar het begrip averechtse selectie uit dat bij een verplichte medische basiszorgverzekering de premies naar verwachting lager zullen uitvallen dan wanneer die verzekering vrijwillig is.
- b) Maak van de onderstaande tekst een juiste economische redenering.

Een persoon met risicoavers gedrag zal kiezen voor ...(1)... Vanwege ...(2)... kunnen zorgverzekeraars, als er een aanvullende verzekering wordt aangevraagd, vragen naar een tandartsverklaring over de staat van het gebit. Ook kan een zorgverzekeraar om ...(3)... te voorkomen gebruikmaken van premiedifferentiatie.

Kies uit:

- bij (1) alternatief 1 / alternatief 2
- bij (2) asymmetrische informatie / verplichte solidariteit
- bij (3) moral hazard (risico op moreel wangedrag) / verzonken kosten

Antwoord

Volgende

Opdrachten

Antwoord vraag 3

- a) In geval van vrijwillige verzekering zal zich naar verwachting averechtse selectie voordoen: vooral mensen met een hoog gezondheidsrisico zullen zich laten verzekeren. Zorgverzekeraars krijgen dan vooral 'slechte' risico's in portefeuille waardoor hun uitgaven toenemen en ze de premies zullen moeten verhogen. Averechtse selectie treedt niet op in geval van een verplichte verzekering.
- b) Bij (1) alternatief 1
bij (2) asymmetrische informatie
bij (3) moral hazard (risico op moreel wangedrag)

Vraag 4

Zeker in zorg

In Nederland is de verzekering van ziektekosten sinds 1 januari 2006 geprivatiseerd. Om de concurrentie te reguleren zijn er in de Zorgverzekeringswet voorwaarden opgenomen waaraan de zorgverzekeraars zich moeten houden (zie bron 8).

Vóór het begin van een nieuw kalenderjaar maken de zorgverzekeraars in Nederland hun premies voor de basisverzekering bekend.

In bron 9 worden de prijsverschillen tussen enkele verzekeraars zichtbaar.

Verzekeraar Unizorg introduceert een nieuwe polis voor basiszorg: de GoedKuur-polis. Informatie uit de brochure van deze polis is opgenomen in bron 10.

Gebruik bron 9 bij de vragen 1 en 2.

- 1 Laat met behulp van een berekening zien dat GoedKuur de enige polis is met een premie onder de 1.000 euro.
- 2 Beschrijf het prijsbeleid dat Unizorg voert met de GoedKuur-polis.

Bij introductie blijkt er veel belangstelling van consumenten voor de GoedKuurpolis, maar de nieuwe polis roept ook kritiek op.

Antwoord

Bronnen

Vervolg vraag 4

Vraag 4 Vervolg

Bij introductie blijkt er veel belangstelling van consumenten voor de GoedKuurpolis, maar de nieuwe polis roept ook kritiek op.

Enkele reacties:

- Peter R., lid van de Tweede Kamer:
“De GoedKuur verzekering zal leiden tot averechtse selectie in de ziektekostenverzekeringen. Ik maak me zorgen: de kans bestaat dat er verzekeraars verdwijnen.”
- Rob P., huisarts, in reactie op Peter R.:
“Daarom is er in ons land een vereveningsfonds opgericht. Dat is een soort collectief spaarfonds van alle verzekeraars, om te voorkomen dat een verzekeraar die alleen ‘slechte’ risico’s als klant heeft, failliet gaat!”

Peter R. geeft in een kamerdebat een toelichting op zijn kritiek. Hij vergelijkt daarbij GoedKuur met de basisverzekering van enkele duurdere concurrenten.

Gebruik bron 10.

- 3 Beschrijf de redenering van Peter R. Vermeld in het antwoord de selectie van goede en slechte risico’s en het begrip premieverhoging. Gebruik in totaal maximaal 60 woorden.
- 4 Leg uit hoe een vereveningsfonds zou kunnen werken, zoals omschreven door huisarts Rob P..

Antwoord

Bronnen

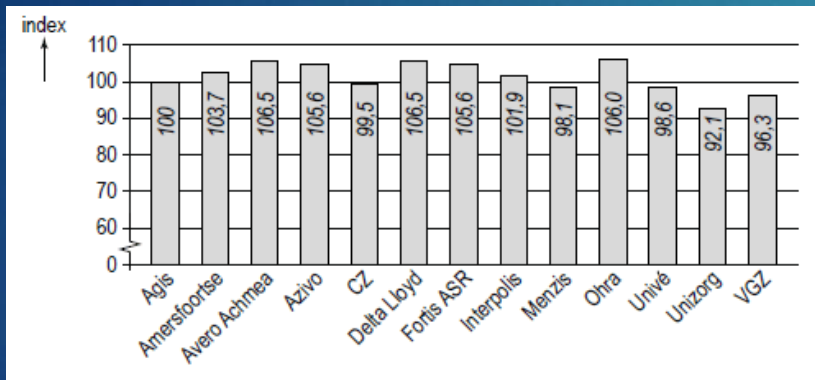
Opdrachten

Vraag 4 Bronnen

bron 8 – enkele bepalingen uit de Zorgverzekeringswet (Zvw)

- Basisverzekering Elke Nederlander is verplicht een (basis)zorgverzekering af te sluiten. Deze verzekering vergoedt de meest voorkomende geneeskundige zorg via huisarts, ziekenhuis, of apotheek. Dit noemen we het basispakket.
- Acceptatieplicht Alle zorgverzekeraars moeten iedereen tegen vergelijkbare voorwaarden accepteren voor het basispakket, ongeacht geslacht, leeftijd of gezondheid.
- Beëindiging van de zorgverzekering De verzekeraar mag het contract niet gedurende de verzekeringsperiode (kalenderjaar) opzeggen. Ook niet als de verzekerde de verschuldigde premies niet betaalt. De verzekerde kan het contract jaarlijks opzeggen.
- Basispakket en aanvullende verzekering De verzekeraar moet minimaal de risico's verzekeren die zijn opgenomen in het basispakket. De verzekerde kan zich vrijwillig aanvullend bijverzekeren (bijvoorbeeld voor fysiotherapie). Daarvoor gelden aparte premies en voorwaarden.

bron 9 premies basisverzekering bij de grootste verzekeraars

bron 10 uit een brochure van Unizorg

GoedKuur: de jongste basisverzekering van Unizorg

“Eindelijk een basisverzekering voor iedereen die jong is of die zich jong voelt.”

Helder, eenvoudig en spotgoedkoop

Bij GoedKuur regel je alles online en telefonisch en daarom ben je supervoordelig uit.

Inderdaad, omdat alles via internet gaat, kan de premie lekker laag blijven. Zo kun je medicijnen makkelijk via onze geselecteerde internetapotheker bestellen. Maar we zijn ook goedkoop omdat we afspraken hebben gemaakt met zorgverleners. Dat betekent dat je alleen een maximale vergoeding krijgt als je gebruik maakt van deze speciale GoedKuur zorgverleners. Deze gecontracteerde zorgverleners zitten in de grote steden en zijn vooral gericht op zorg aan volwassenen. Er zit bijvoorbeeld géén kinderziekenhuis bij.

Makkelijk opzegbaar

Met een GoedKuur-polis ben je flexibel. Naast de mogelijkheid om jaarlijks uiterlijk 31 december je zorgverzekering op te zeggen, kun je bij de GoedKuur-polis ook gedurende het kalenderjaar je zorgverzekering beëindigen.

Terug naar
vraag 4 (1 en 2)

Terug naar
vraag 4 (3 en 4)

Antwoord vraag 4

- 1 Bij indexcijfer 106,5 hoort een premie van € 1.150 per 1 indexpunt is dat $€ 1150 : 106,5 = € 10,7981$
€ 1000 is dus gelijk aan een indexcijfer van $1000 : 10,7981 = 92,61$
De premie van Unizorg blijft met 92,1 als enige onder deze index.
- 2 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
  - Een antwoord waaruit blijkt dat Unizorg als enige een vergelijkbaar product – de basispolis – aanbiedt voor een premie (net) onder de 1.000 euro, hetgeen bedoeld kan zijn om klanten weg te halen bij de concurrenten / de suggestie kan wekken van een groot prijsverschil ten opzichte van de concurrenten (psychologische prijszetting).
  - Een antwoord waaruit blijkt dat Unizorg een vergelijkbaar product – de basispolis – aanbiedt voor een duidelijk lagere premie dan de meeste concurrenten, hetgeen gezien kan worden als een vorm van prijsconcurrentie / mogelijk begin van een prijzenoorlog.
- 3 Een voorbeeld van een juist antwoord is:
  - GoedKuur krijgt veel klanten uit de groep goede risico's en duurdere concurrenten krijgen veel klanten uit de groep slechte risico's. Omdat deze concurrenten relatief veel moeten uitkeren verhogen zij de premies (1 punt)
  - Er ontstaat een selectie van risico's: steeds meer goede risico's stappen over naar GoedKuur en de duurdere concurrenten 'blijven zitten' met de slechte risico's (1 punt)
  - Dit kan zo ver gaan dat sommige verzekeraars de hoge uitgaven niet meer (voldoende) kunnen opvangen met de premie-inkomsten en in betalingsproblemen geraken (1 punt)
- 4 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
  - Een antwoord waaruit blijkt dat verzekeraars een extra bijdrage van verzekerden in een fonds storten, waaruit vervolgens de verzekeraars met relatief veel 'slechte risico's' en dus relatief hoge zorguitgaven een compensatie ontvangen.
  - Een antwoord waaruit blijkt dat verzekeraars naar rato van de verhouding goede / slechte risico's in hun klantenbestand een bijdrage storten in een fonds, waaruit vervolgens de verzekeraars met relatief veel 'slechte risico's' en dus relatief hoge zorguitgaven een compensatie ontvangen.

Terug naar
vraag 1 en 2

Terug naar
vraag 3 en 4